

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 777, 935 i 1428) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zajęciach klubowych.”;

2) w art. 10a po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Rada programowa dokonuje pierwszej kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika warsztatu w okresie nie wcześniej niż przed upływem 3 miesięcy i nie później niż po upływie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia terapii w warsztacie.”;

3) po art. 10a dodaje się art. 10aa-10ab w brzmieniu:

„Art. 10aa. 1. W warsztacie może działać Rada Społeczna, w skład której wchodzią przedstawiciele:

- 1) samorządu powiatowego;
- 2) pracodawców;
- 3) organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 4) rodziców i opiekunów uczestników warsztatu;
- 5) uczestników warsztatu.

2. Zadaniem Rady Społecznej jest wspieranie warsztatu w realizacji celu działalności warsztatu.

Art. 10ab. Osoby pełniące funkcje zarządcze w jednostce prowadzącej warsztat nie mogą być zatrudnione w warsztacie, z wyjątkiem stanowiska osoby nim kierującej.”;

4) w art. 10b:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

a) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Procentowy udział w kosztach działalności warsztatu, o którym mowa w ust. 2a, może być zmniejszony, pod warunkiem znalezienia innych źródeł ich finansowania, z zastrzeżeniem, że kwota obliczona zgodnie z ust. 2a przed znalezieniem innych źródeł finansowania tych kosztów nie ulega zmniejszeniu.”,

b) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Przy tworzeniu warsztatów lub zwiększaniu liczby uczestników warsztatów należy brać pod uwagę potrzeby lokalnego systemu wsparcia wskazane w powiatowej strategii dotyczącej rozwiązywania problemów społecznych, komplementarność tego systemu wsparcia oraz liczbę osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone.”;

5) w art. 10f:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Podmiot prowadzący warsztat prowadzi listę osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w warsztacie.

2b. Osoba niepełnosprawna, która opuściła warsztat w związku z podjęciem zatrudnienia, w przypadku utraty tego zatrudnienia i ponownego zgłoszenia do uczestnictwa w warsztacie w terminie 90 dni od dnia opuszczenia przez nią warsztatu, jest wpisywana na listę, o której mowa w ust. 2a, i ma pierwszeństwo w rozpoczęciu terapii.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Uczestnik warsztatu ma prawo do uczestnictwa w terapii zajęciowej do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.”;

6) po art. 10f dodaje się art. 10g-10h w brzmieniu:

„Art. 10g. 1. Zajęcia klubowe oznaczają zorganizowaną formę rehabilitacji, mającą na celu wspieranie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym.

2. Zajęcia klubowe mogą obejmować aktywne formy wspierania osoby niepełnosprawnej w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia.

3. Zajęcia klubowe mogą być prowadzone przez warsztat dla osób, które były uczestnikami tego warsztatu i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia oraz osób znajdujących się na liście, o której mowa w art. 10f ust. 2a.

4. Osoba niepełnosprawna może kontynuować zajęcia klubowe bez względu na utratę lub zmianę zatrudnienia.

Art. 10h. 1. Czas trwania zajęć klubowych dla osoby niepełnosprawnej wynosi nie mniej niż 5 godzin miesięcznie.

2. Szczegółowy zakres i organizację zajęć klubowych ustala warsztat.”;

7) w art. 21:

a) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Dla publicznych i niepublicznych uczelni, publicznych i niepublicznych szkół, publicznych i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, placówek resocjalizacyjnych, publicznych i niepublicznych żłobków, a także klubów dziecięcych wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o którym mowa w ust. 1 i 2, wynosi 2%.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Z wpłat, o których mowa w ust. 1, są zwolnieni pracodawcy, co do których ogłoszono upadłość.”;

8) w art. 22:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Sprzedający spełniający warunki określone w ust. 1 przekazuje wraz z fakturą, o której mowa w ust. 2 pkt 1, informację o zasadach nabywania i korzystania z obniżenia wpłat i możliwości złożenia oświadczenia o zamiarze korzystania z prawa do obniżenia wpłaty, najpóźniej w terminie określonym w ust. 2 pkt 2.”,

b) w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) złożenie sprzedającemu, w terminie 7 dni od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1a, oświadczenia o zamiarze korzystania z prawa do obniżenia wpłaty, jeżeli nabywca otrzymał tę informację;”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kwota obniżenia, o którym mowa w ust. 1:

1) stanowi iloczyn wskaźnika wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników sprzedającego zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i wskaźnika udziału przychodów;

2) nie może być wyższa niż 50 % kwoty należności za zakup, o którym mowa w ust. 1, określonej na fakturze o której mowa w ust. 2 pkt 1, pomniejszonej o kwotę podatku od towarów i usług, z uwzględnieniem jej korekt.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Przy obliczaniu kwoty obniżenia bierze się pod uwagę wyłącznie zatrudnienie i wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę za miesiąc, do którego zaliczono przychody, o których mowa w ust. 8. Przy obliczaniu stanu zatrudnienia i wskaźnika, o których mowa w ust. 1, bierze się pod uwagę zatrudnienie pracowników na dzień wystawienia faktury dokumentującej dany zakup. Do ustalania stanów zatrudnienia pracowników i wskaźników, o których mowa w ust. 1 i 5-7, stosuje się wyłączenia ze stanów zatrudnienia określone w art. 21 ust. 5.”,

e) w ust. 10 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wystawia informacje o kwocie obniżenia niezwłocznie po:

a) otrzymaniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2a oraz terminowym uregulowaniu należności,

b) terminowym uregulowaniu należności w przypadku niewykonania obowiązku o którym mowa w ust. 1a

– jednak nie później niż do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym przypadał termin płatności za zakup;”,

f) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Stosowanie ust. 1-10 oraz art. 22a i 22b nie sprzeciwia się uznaniu za sprzedającego lub nabywcę:

1) jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1454),

2) jednostek organizacyjnych wchodzących w skład innych podmiotów

– w przypadku ujawnienia danych tych jednostek organizacyjnych na fakturze, o której mowa w ust. 2 pkt 1.”,

g) uchyla się ust. 11;

9) w art. 22b w ust. 1:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy zawyżoną kwotą obniżenia wykazaną w informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 3, a prawidłowo obliczoną kwotą obniżenia w przypadku podania niezgodnych ze stanem faktycznym danych skutkujących zawyżeniem kwoty obniżenia w tej informacji”;

b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) 10% kwoty należności ogółem określonej na fakturze, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1, w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 22 ust. 1a.”;

10) w art. 25a w ust. 1 część wspólna na końcu otrzymuje brzmienie:

„- pod warunkiem opłacenia tych składek w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku.”;

11) w art. 25d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Od decyzji, o których mowa w ust. 1, art. 25c ust. 6-8, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

12) w art. 26a ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Od decyzji, o których mowa w ust. 8-9a i 11, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

13) art. 26c ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

14) w art. 30 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Od decyzji wojewody, o których mowa w ust. 1-3, pracodawcy przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do wojewody.”;

15) w art. 47:

a) w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) program zatwierdzony przez Radę Nadzorczą, służący finansowaniu zajęć klubowych;”;

b) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu, o której mowa w art. 49e ust. 1 ustawy, dotyczącej zwrotu otrzymanych przez gminę środków, o których mowa w ust. 2b, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

16) w art. 48 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu , o której mowa w art. 49e ust. 1 ustawy, dotyczącej środków Funduszu przekazywanych podmiotom, o których mowa w ust. 1, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

17) w art. 49e po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu, o której mowa w ust. 1, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

18) po art. 49f dodaje się art. 49g w brzmieniu:

„Art. 49g. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu, wydanych na podstawie art. 49f przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa Zarządu Funduszu.”;

19) w art. 51:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Prezesa powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”,

b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zastępców Prezesa, na wniosek Prezesa zaopiniowany przez Radę Nadzorczą, powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Powołanie na stanowisko Prezesa i Zastępców Prezesa jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.”;

20) w art. 51a uchyla się ust. 2-12.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 67⁶ dodaje się § 5-7 w brzmieniu:

„§ 5. Wykonywanie pracy w formie telepracy jest także dopuszczalne na wniosek pracownika złożony w postaci papierowej lub elektronicznej, niezależnie od zawarcia porozumienia określającego warunki stosowania telepracy albo określenia tych warunków w regulaminie, w trybie przewidzianym w § 1-4.

§ 6. Pracodawca uwzględnia wniosek pracownika, o którym mowa w art. 142¹ § 1 pkt 2 i 3, o wykonywanie pracy w formie telepracy, chyba że nie jest to możliwe ze względu na organizację pracy lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika.

O przyczynie odmowy uwzględnienia wniosku pracodawca informuje pracownika w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 7. Przepis § 6 stosuje się do pracowników, o których mowa w art. 142¹ § 1 pkt 2 i 3, również po ukończeniu przez dziecko 18 roku życia.”;

2) po art. 142 dodaje się art. 142¹ w brzmieniu:

„Art. 142¹. § 1. Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek:

- 1) pracownika-małżonka albo pracownika-rodzica dziecka w fazie prenatalnej w przypadku ciąży powikłanej,
- 2) pracownika-rodzica dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860),
- 3) pracownika-rodzica dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz dziecka posiadającego odpowiednio opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

– o wykonywanie pracy w systemie czasu pracy, o którym mowa w art. 139 lub rozkładzie czasu pracy, o którym mowa w art. 140¹ albo w art. 142, złożony w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 2. Pracodawca może odmówić uwzględnienia wniosku, o którym mowa w § 1, jeżeli jego uwzględnienie nie jest możliwe ze względu na organizację pracy lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika. O przyczynie odmowy uwzględnienia wniosku pracodawca informuje pracownika w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się do pracowników, o których mowa w § 1 pkt 2 i 3, również po ukończeniu przez dziecko 18 roku życia.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368):

1) w art. 32 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) chorym dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze

wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji do ukończenia 18 lat;”;

2) w art. 33:

a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) 30 dni w roku kalendarzowym, jeżeli opieka sprawowana jest nad dziećmi, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2a;”;

b) w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W przypadku, gdy opieka jest sprawowana wyłącznie nad osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 1a i 2, zasiłek opiekuńczy przysługuje łącznie za okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860) w art. 12 w ust. 3 wyrazy „ustawy o systemie oświaty” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe”.

Art. 5. Osoby, które były uczestnikami warsztatu i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia przed dniem 1 stycznia 2018 r., mogą korzystać z zajęć klubowych, o których mowa w art. 10g ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jeżeli rozpoczęły udział w zajęciach klubowych najpóźniej w dniu 31 stycznia 2018 r.

Art. 6. Do pracodawców będących w likwidacji w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 21 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, począwszy od wpłat należnych na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za styczeń 2019 r.

Art. 7. 1. Pracodawca, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nabył prawo do obniżenia wpłat, o których mowa w art. 21 ustawy zmienianej w art. 1, może je wykorzystać na warunkach dotychczasowych.

2. Pracodawca, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dokonał zapłaty za zakup potwierdzony fakturą uprawniający do obniżenia wpłat na podstawie art. 22 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, może nabyć prawo do obniżenia wpłat i wykorzystać je na warunkach dotychczasowych.

Art. 8. W przypadku okoliczności, o których mowa w art. 22b ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczących informacji o kwocie obniżenia wystawionych po dniu

wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 22b ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie aktu wykonawczego wydanego na podstawie art. 22 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. Warunek opłacania składek określony w art. 25a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia 1 lipca 2016 r.

Art. 11. Do decyzji, o których mowa w art. 25d ust. 2, art. 26a ust. 12, art. 26c ust. 4b, art. 30 ust. 3a, art. 49e, art. 49f ustawy zmienianej w art. 1, wydanych odpowiednio przez wojewodę albo Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 12. Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zastępcy Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostają na stanowiskach do czasu powołania Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zastępców Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie art. 51 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. z wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 10ab, oraz art. 1 pkt 7 lit. a, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r.